

De ueris coniunctionibus & oppositionibus Solis &
Lunæ perscrutandis. Caput. XXIX.

Cum habuerimus, ut dictum est, tempus mediæ coniunctionis uel oppositionis horum siderum cum illorum motibus, ad ueras inueniendas necessaria est uera illorum distantia, qua se inuicem præcedunt uel sequuntur. Nam si Luna prior fuerit Sole in coniunctione uel oppositione, liquidum est futuram esse ueram, si Sol ueram quam querimus iam præterijt. Quæ ex utriusque prosthaphæresi sunt manifesta. Quoniam si nullæ uel æquales fuerint, eiusdemque affectionis, ut uidelicet ambæ sint adiectiuæ uel ablatiuæ, patet eodem momento congruere ueras coniunctiones uel oppositiones cum medijs. Si uero inæquales, excessus ipse indicat eorum distantiam, ipsamque sidus præcedere uel sequi cuius est excessus adiectiuus uel ablatiuus. At cum in diuersas fuerint partes, tanto magis præcedet id, cuius ablatiuæ fuerit prosthaphæresis, quæ simul iunctæ colligunt distantiam illorum. Super qua arbitramur, quot integris horis possit à Luna pertransiri, capiendò pro quolibet gradu distantie horas duas. Quemadmodum si fuerint in distantia circiter gradus vi. assumemus pro eis horas xii. Ad hoc ergo temporis interuallum sic constitutum, quaeremus ueram Lunæ uersionem à Sole, quod efficiemus facile, dum nouerimus motum Lunæ mediū uno gradu, unoque scrupulo sub duabus horis absolui. Horarium uero anomaliam, ac uerum ipsius motum circa plenam nouamque Lunam esse scrupulorum fere l. quæ colligetur in sex horis motum æqualem gradus iij. scrup. totidem, ac anomaliam ueram projectionem partes quinque, quibus in Canone prosthaphæresium lunarium considerabimus inter prosthaphæreses ipsas differentiam, quam addemus medio motui, si anomalia in inferiori parte circuli fuerit, uel auferemus si in superiori, quod enim collectum relictumue fuerit, est uerus motus Lunæ in horis assumptis. Is ergo motus si fuerit distantie prius existenti equalis, sufficit. Alioquin multiplicatâ distantia per numerum horarium existimatarum diuidemus per motum hunc, siue per acceptum horarium motum uerum simplicem

simplicem distantiam diuiserimus, exhibit enim uera differentia temporis in horis & scrupulis inter mediâ ueramque coniunctionem uel oppositionem. Hanc addemus temporis mediæ coniunctionis uel oppositionis, si Luna prior Soli fuerit, uel loco Solis è diametro opposito, uel auferemus si posterior, & habebimus tempus ueræ coniunctionis uel oppositionis. Quamuis fateamur, quod etiam Solis inæqualitas addat uel minuat aliquid, sed iure contemnendum, siquidem in toto tractu, & maxima licet elongatione, quæ se supra septem gradus porrigit, scrupulum unum complere non potest, estque modus iste taxandarum lunationum magis certus. Qui enim horario Lunæ motu solū nituntur, quæ uocant superationem horariam, falluntur aliquando, cogunturque sæpius ad calculi reiterationem. Mutabilis est enim Luna etiam in horas, nec manet sui similis. Ad tempus igitur ueri coitus uel oppositionis concinnabimus uerum motum latitudinis, ad latitudinem ipsam Lunæ perdiscendam, & uerum locum Solis ab æquinoctio Verno, id est insignis, quo etiam intelligitur Lunæ locus idem, siue oppositus. Et quoniam tempus huiusmodi intelligitur mediū & æquale ad meridianum Cracouiensem. quod per modum superius traditum reducemus ad tempus apparatus. Quod si ad quempiam alium locum à Cracouia constituere hæc uoluimus, considerabimus eius longitudinem, & pro singulis gradibus ipsius longitudinis capiemus iij. scrup. horæ, pro quolibet scrupulo longitudinis iij. scrup. secunda horæ, quæ adijciemus temporis Cracouiensi. si locus alius orientior fuerit, & auferemus si occidentalior, & quod reliquum collectumue fuerit, erit tempus coniunctionis & oppositionis Solis & Lunæ.

Quomodo coniunctiones & oppositiones Solis & Lunæ
eclipticæ discernantur ab alijs. Cap. XXX.

Nuero eclipticæ fuerint, necne, in Luna quidem facile discernitur. Quoniam si latitudo eius minor fuerit dimidio diametrorum Lunæ & umbræ, subibit eclipticam Luna, sin maior, non subibit. At uero circa Solē plus satis habet negotij, immiscere se utriusque parallaxi, per quam differt plerumque uisibilis coniunctio à uera. Cum igitur scrutati fuerimus